EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.7.2026
COM(2026) 362 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov iz Zakonika

{SWD(2026) 180 final}

Kazalo

1. Uvod 2
2. Povzetek 4
3. Vsebina poročila 5
4. Odgovornosti za digitalno izvajanje carinskega zakonika Unije 6
5. Splošni pregled napredka pri elektronskih sistemih carinskega zakonika Unije 7
5.1 PROJEKTI, KI SO BILI DOKONČANI PRED LETOM 2025 7
5.2 NAPREDEK PROJEKTOV V LETU 2025 8
5.3 TVEGANJA IN BLAŽILNI UKREPI 18

1. UVOD

Ta dokument je letno poročilo o napredku pri digitalnem izvajanju carinskega zakonika Unije[1] za leto 2025, **sedmo in zadnje po vrsti**, ki ga je Komisija pripravila v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov[2].

Carinski zakonik Unije je začel veljati 1. maja 2016, po spremembi leta 2019[3] pa določa roke za postopno dokončanje projektov v zvezi z digitalnim prehodom in izvajanjem carinskega zakonika Unije, tj. leta 2020, 2022 in 2025. V prehodnem obdobju bi se lahko za izpolnjevanje carinskih formalnosti uporabljali obstoječi elektronski sistemi in sistemi, ki temeljijo na papirnih dokumentih (tako imenovani prehodni ukrepi), dokler ne začnejo delovati novi ali nadgrajeni elektronski sistemi, načrtovani v skladu s carinskim zakonikom Unije.

V tem okviru je treba delovni program carinskega zakonika Unije[4] in izvedbeno uredbo o tehničnih ureditvah elektronskih sistemov[5] razlagati v povezavi s carinskim zakonikom Unije ter njegovimi delegiranimi in izvedbenimi akti.

Delovni program carinskega zakonika Unije je pravni instrument za usmerjanje postopnega in zapletenega tridimenzionalnega prehoda na popolnoma digitalno carinsko okolje, ob upoštevanju soodvisnosti med sistemi in dejanskim stanjem razvoja. To je instrument, ki se uporablja za usmerjanje deležnikov v projektih (države članice, Komisija, gospodarski subjekti) k skupnemu in izvedljivemu izvajanju projektov do 31. decembra 2025, ki je bil končni datum za digitalni prehod. Izvedbena uredba o tehničnih ureditvah elektronskih sistemov za posamezen sistem določa tehnične ureditve glede komponent, odgovornosti, dostopa do podatkov in tehničnega prehoda.

To poročilo temelji na delovnem programu carinskega zakonika Unije, ki ga je Komisija sprejela 15. decembra 2023 in ki je izhodišče za poročanje o napredku. Vidiki upravljanja programa in projekta so opredeljeni v večletnem strateškem načrtu za carino. **V tem poročilu je predstavljen napredek, dosežen v preteklih letih pri vzpostavljanju popolnoma digitalne carine v Evropski uniji do leta 2025, ki je bilo zadnje leto izvajanja carinskega zakonika Unije**.

Čeprav carinski zakonik Unije določa pravno podlago za popolnoma digitalen, harmoniziran carinski okvir v Evropski uniji in na njenih zunanjih mejah, je pogoj **za dobro delovanje carinske unije** njegovo popolno in enotno izvajanje na vseh carinskih področjih in v vseh državah članicah, kar je tudi **temelj za naslednjo fazo carinske reforme**. Zato je bistveno, da vse države članice dokončajo svoj del izvajanja veljavnega carinskega zakonika Unije, da bodo gospodarski subjekti v celoti izkoristili njegove prednosti pred prehodom na carinsko reformo EU. Komisija je 17. maja 2023 sprejela predlog za celovito reformo carinske unije, vključno z novim carinskim zakonikom Unije, ki pomeni pomembno preoblikovanje carinskega okvira EU[6]. Evropski parlament in Svet sta 26. marca 2026 na trialogu

---

[1] Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

[2] Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434;
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339;
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382;
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029;
2023: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2024:395:FIN;
2024: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52025DC0579.

[3] Uredba (EU) 2019/632 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 952/2013 zaradi podaljšanja prehodne uporabe drugih načinov obdelave podatkov poleg tehnik elektronske obdelave podatkov, določenih v carinskem zakoniku Unije (UL L 111, 25.4.2019, str. 54).

[4] Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/2879 z dne 15. decembra 2023 o oblikovanju delovnega programa v zvezi z razvojem in začetkom uporabe elektronskih sistemov, predvidenih v carinskem zakoniku Unije (UL L, 2023/2879, 22.12.2023, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879).

[5] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/512 z dne 13. marca 2025 o tehničnih zahtevah za razvoj, vzdrževanje in uporabo elektronskih sistemov za izmenjavo in shranjevanje informacij na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2025/512, 20.3.2025, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/eng).

[6] Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o carinskem zakoniku Unije in carinskem organu Evropske unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 (COM(2023) 258 final).

dosegla politični dogovor o predlogu Komisije za najambicioznejšo reformo carinskih pravil EU po letu 1968. Osnutek besedila naj bi zdaj pregledali pravni in jezikovni strokovnjaki, do novembra 2026 pa naj bi ga Svet in Evropski parlament odobrila za objavo v *Uradnem listu Evropske unije*.

Carinska reforma temelji na treh glavnih stebrih:

1) **pametnejše obvladovanje tveganj in carinske kontrole z vzpostavitvijo carinskega organa EU in EU vozlišča carinskih podatkov**: to bo omogočilo digitalizacijo postopkov in njihovo poenostavitev, zmanjšalo stroške in skrajšalo upravne postopke, spodbujalo enotnejši pristop na zunanji meji ter zagotovilo učinkovitejšo zaščito enotnega trga z močnejšim, na podatkih temelječim obvladovanjem tveganj in izvrševanjem;
2) **močnejše partnerstvo s podjetji**: novo partnerstvo z gospodarskimi subjekti, ki bo temeljilo na preglednih postopkih ter bo omogočilo delovanje skladnih trgovinskih tokov brez formalnega sodelovanja s carinskimi organi in zmanjšalo s tem povezano upravno breme;
3) **sodoben okvir za e-trgovanje**: prilagojen carinski postopek za e-trgovanje, na podlagi katerega bodo spletne platforme postale ključne pri zagotavljanju, da blago, ki se prek spleta prodaja neposredno potrošnikom v EU, izpolnjuje vse carinske obveznosti.

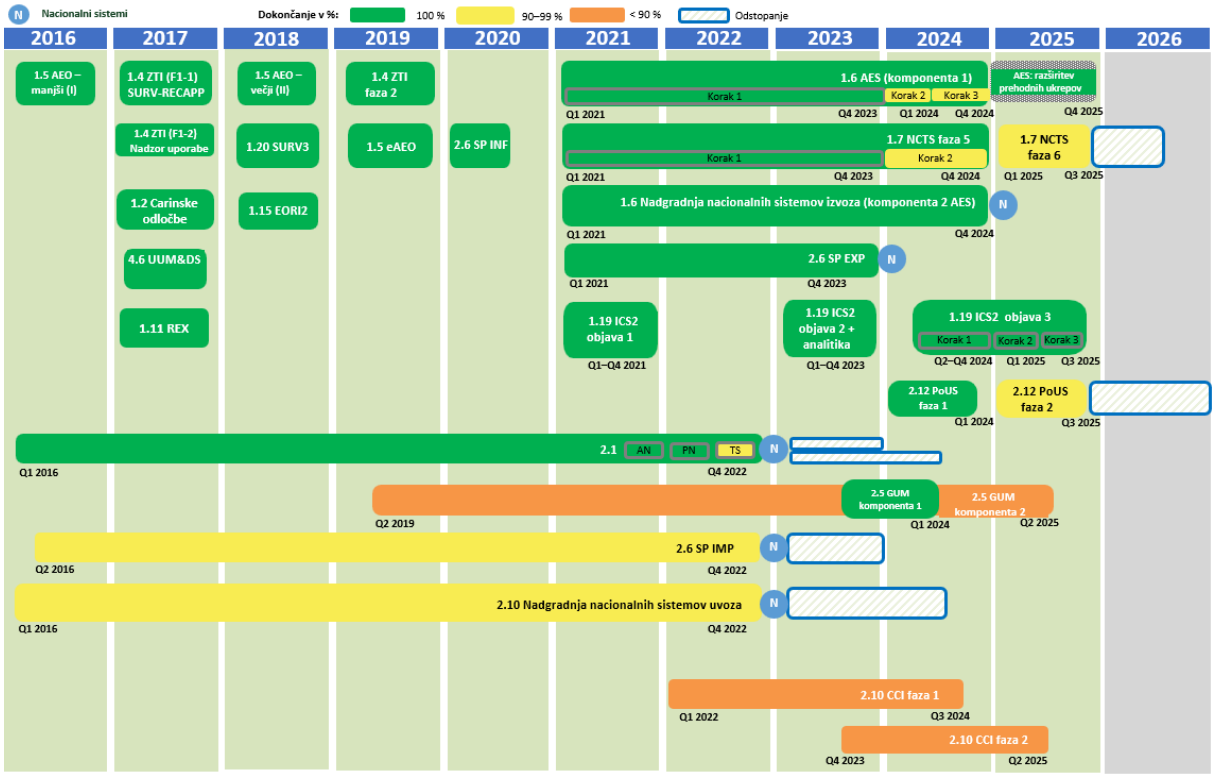
Carinski organi imajo ključno vlogo pri ohranjanju varnosti enotnega trga in njegovih državljanov. S carinsko reformo bodo evropski carinski organi bolje pripravljeni na hitro spreminjajoče se okolje mednarodne trgovine. V tem okviru reforma uvaja več usmerjenih ukrepov za obravnavanje hitrega porasta e-trgovanja. Medtem so se Komisija in države članice novembra 2025 dogovorile za **začasno rešitev**, in sicer da odpravijo oprostitev plačila carine, ki je do takrat veljala za pošiljke v vrednosti manj kot 150 EUR, ter s 1. julijem 2026 zanje uvedejo carino v višini 3 EUR. Z odpravo praga se želi zagotoviti enake konkurenčne pogoje za prodajo v okviru e-trgovanja in tradicionalno prodajo na drobno ter ponovno vzpostaviti pravičnost ob hkratnem ohranjanju izbire za potrošnike. Z dogovorom, doseženim 26. marca na trialogu, se za blago nizke vrednosti, uvoženo v EU, uvaja tudi **pristojbina za obdelavo**, da se nadomestijo naraščajoči stroški carinskih organov. Ta bo uvedena do 1. novembra 2026. Ko bo EU vozlišče carinskih podatkov v celoti operativno, se bodo uporabljale običajne carine.

Opozoriti je treba, da na tej stopnji, ko je vsa politična pozornost usmerjena v carinsko reformo in e-trgovanje**, obstaja tveganje, da se zamude pri digitalnem izvajanju carinskega zakonika Unije spregledajo, ker se obravnavajo kot zgolj tehnične zamude,** ki pa bi lahko imele resne sistemske posledice za EU. Nepravilno delujoči ali le delno uvedeni sistemi izvoza/uvoza bi lahko povzročili zastoje na glavnih izstopnih ali vstopnih točkah, kar bi privedlo do protestov, pomanjkljivega nadzora in zamud v dobavnih verigah. Poleg tega bi se lahko zaradi neusklajenih podatkov še pred celovito analizo tveganja v promet sprostilo blago z visokim tveganjem (blago z dvojno rabo, sankcionirano blago, prenizko ovrednoteno uvoženo blago) ter omejila zmožnost Komisije za pravočasno odkrivanje težav in pripravo strategije odzivanja.

Pravočasno dokončanje digitalnega programa v okviru carinskega zakonika Unije je pomembna prednostna naloga, da se uresničijo koristi, ki so bile v okviru carinskega zakonika uvedene za gospodarske subjekte, na primer z nadaljnjo harmonizacijo postopkov, digitalizacijo že v zasnovi, podprto z mednarodno usklajenim in integriranim modelom carinskih podatkov EU, ter obsežnimi poenostavitvami za zaupanja vredne gospodarske subjekte. Zato je dokončanje digitalnega izvajanja carinskega zakonika Unije ključno za podporo carinski reformi in razvoju prihodnjega EU vozlišča carinskih podatkov EU ter prispevek k njima, pa tudi za zagotovitev, da bodo pomembne poenostavitve, obljubljene v okviru carinske reforme, temeljile na trdni podlagi harmonizacije in digitalizacije.

2. POVZETEK

Izvajanje carinskega zakonika Unije je prešlo v zadnje, odločilno leto. Od sprejetja delovnega programa carinskega zakonika Unije leta 2014 so Komisija, države članice in gospodarski subjekti s skupnimi prizadevanji pomembno prispevali k napredku pri prehodu na popolnoma digitalno carinsko okolje. Do začetka leta 2025 je bilo dokončanih 70 % digitalnega delovnega programa. V letu 2025 so bili poleg znatnega napredka pri izvajanju doseženi številni pomembni mejniki na ravni vseevropskih in nacionalnih sistemov, kar se kaže v postopni vzpostavitvi okolja za izvajanje v državah članicah, ki je na splošno skladno z zelenimi cilji. Iz tega poročila je razvidno, da je **bilo do konca leta 2025 digitalno izvajanje carinskega zakonika Unije skoraj dokončano**, kot prikazuje slika 1. Z zeleno barvo so označeni zaključeni projekti, z oranžno projekti, ki zajemajo področja, na katerih je pripravljenih manj kot 90 % držav članic, z rumeno pa projekti, ki zajemajo področja, na katerih je pripravljenih med 90 % in 99 % držav članic.

Slika 1 – Pregled načrtovanja

Danes je **digitalno izvajanje carinskega zakonika Unije v glavnem dokončano**, saj je velika večina sistemov v okviru carinskega zakonika Unije uvedena, države članice pa delujejo v popolnoma integriranem digitalnem okolju za izvajanje navedenega zakonika. **Do konca leta 2025 je bilo uvedenih 96 % vseh nacionalnih sistemov in 100 % vseh centraliziranih vseevropskih sistemov**. **Preostali izzivi so omejeni ter specifični za posamezne države in projekte**. Ti izzivi niso več povezani s celotno arhitekturo carinskega zakonika Unije, temveč s preostalimi zamudami ali vprašanji v zvezi s prehodom v nekaj državah članicah. Najbolj kritičen je projekt centraliziranega carinjenja ob uvozu. Drugi projekti, ki v nekaterih državah članicah zahtevajo posebno spremljanje, so: uvedba nacionalnega sistema začasne hrambe in nacionalnega sistema uvoza ter uvedba nacionalne komponente za upravljanje zavarovanj, avtomatiziranega izvoznega sistema (pomožne funkcije), novega informacijsko podprtega tranzitnega sistema – faza 5 (pomožne funkcije) in faza 6 (za kateri velja odstopanje do 31. maja 2026) ter dokazila o statusu Unije – faza 2 (za katero velja odstopanje do 1. marca 2027).

Preostale dejavnosti se nanašajo predvsem na dokončanje končnih nadgradenj v nekaterih državah članicah, preskušanje ali potrjevanje sistemov pred uvedbo, prehod gospodarskih subjektov na nedavno uvedene sisteme in medsebojne povezave med sistemi. V tem okviru je Komisija leta 2025 sprejela tri sklepe o odstopanju, da bi zagotovila pravno varnost in neprekinjeno poslovanje, predvsem pa podprla prehod gospodarskih subjektov pri izpolnjevanju varnostnih zahtev EU na mejah in zahtev v zvezi s tranzitom (ICS2 – objava 3 in NCTS – faza 6) ter pri predložitvi carinskega blagovnega manifesta kot dokazila o statusu Unije (PoUS – faza 2). Vendar so ti sklepi vsebinsko in časovno omejeni, zato so bili vzpostavljeni podrobni mehanizmi spremljanja, da bi se pozorno spremljal napredek do popolne uvedbe.

Poleg tega je **Komisija leta 2025 sklenila začeti sodne postopke zoper 14 držav članic** zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz carinskega zakonika Unije in njegovih izvedbenih aktov. Ti postopki se nanašajo na dve glavni vrsti neskladnosti: prva je povezana z uvedbo digitalnih carinskih sistemov (tj. sistema začasne hrambe za zračni prevoz, nacionalnega sistema uvoza in avtomatiziranega izvoznega sistema, vključno z zagotavljanjem operativne pripravljenosti in prehoda sistemov gospodarskih subjektov) in zadeva deset držav članic, druga pa s prenosom celotnega sklopa 57 standardiziranih carinskih podatkovnih elementov v zahtevani obliki zapisa prek sistema nadzora, ki je bistven za zbiranje, spremljanje in obvladovanje tveganj v zvezi s carinskimi podatki EU, in zadeva 13 držav članic.

Dejavnosti Komisije, ki zajemajo kombinacijo načrtovanja, usklajevanja, podpore posameznim državam članicam, spremljanja in izvrševanja, so se izkazale za učinkovite.

Do konca leta 2025 je večini zadevnih držav članic uspelo ustrezno odpraviti zamude. Ob omejenem sklopu preostalih uvedb, ki bodo izvedene v letu 2026 in v nekaj posebnih primerih v letu 2027, so preostale vrzeli jasno opredeljene, časovno omejene in se pozorno spremljajo. Zanje veljajo sklepi o odstopanju in/ali okrepljeno spremljanje, po potrebi pa tudi okrepljeni izvršilni ukrepi. Hkrati so težave, s katerimi so se države članice srečevale pri izvajanju kritičnih projektov, zlasti v zvezi z nacionalnimi sistemi in komponentami, pokazale **krhkost skupnega prizadevanja za zapleteno digitalno preobrazbo, pri kateri sodelujejo Komisija, 27 držav članic in na tisoče gospodarskih subjektov in za katero so bili sporazumno določeni področja uporabe in datum dokončanja.** Preobrazba zahteva vključitev novih sistemov v že obstoječe ter interoperabilnost med različnimi področji, kot je na primer izvoz, ki mu sledi tranzit. Vse skupaj se še bolj zaplete, kadar je treba zagotoviti interoperabilnost z drugimi digitalnimi programi preobrazbe zunaj carinskega področja, kot je evropsko okolje enotnega okenca za pomorski sektor.

Pri pregledu splošnih izkušenj pri digitalni preobrazbi in izvajanju delovnega programa carinskega zakonika Unije v obdobju desetih let se je pokazal jasen vzorec. Države članice so poudarile, da so se pri doseganju uspešnega zaključka srečevale z naslednjimi ključnimi težavami: (1) strukture upravljanja, ki omogočajo pravočasno sprejemanje odločitev, (2) ohranjanje vključenosti deležnikov ter (3) opredelitev in ohranjanje jasnega področja uporabe.

Na splošno je rok do konca leta 2025 pomenil uradni zaključek digitalnega izvajanja carinskega zakonika Unije. Ker je osrednji digitalni okvir, ki je določen v carinskem zakoniku Unije, na ravni EU že operativen, se poroča o pomembnem dosežku, ki bo omogočil okrepitev nadzora zunanjih meja EU in trgovinskih tokov v času velikih geopolitičnih in geoekonomskih pretresov. Carinska unija lahko zdaj preide iz faze prehoda in izvajanja v fazo konsolidacije in stabilizacije, pri čemer carinski zakonik Unije zagotavlja trdno in verodostojno podlago za prihodnjo carinsko reformo.

3. VSEBINA POROČILA

Projekte, navedene v delovnem programu carinskega zakonika Unije, je mogoče razdeliti v tri kategorije sistemov na podlagi opredelitev, določenih v izvedbeni uredbi o tehničnih ureditvah elektronskih

sistemov[7]:

i) **centralni vseevropski sistemi**, ki jih mora razviti ali nadgraditi Komisija (za katere je pogosto potreben tudi razvoj ali nadgradnja nacionalnih sistemov v državah članicah);
ii) **decentralizirani vseevropski sistemi**, ki jih mora razviti ali nadgraditi Komisija, vendar imajo pomembno nacionalno komponento, ki jo morajo izvajati države članice;
iii) **nacionalni sistemi**, ki jih morajo razviti ali nadgraditi izključno države članice.

V tem poročilu je uvodoma pojasnjena metoda za pripravo poročila in navedeni so uporabljeni viri (oddelek 2), nato pa so na kratko predstavljene odgovornosti v zvezi z elektronskimi sistemi carinskega zakonika Unije (oddelek 4). Nadalje je predstavljen splošen pregled različnih projektov in njihovega napredka (oddelek 5) ter izpostavljena so tveganja in blažilni ukrepi (oddelek 6).

Temu poročilu je **priložen delovni dokument služb Komisije**[8], ki je objavljen skupaj z njim in vsebuje podrobne informacije o načrtovanju in napredku različnih projektov, kot so jih sporočile države članice do konca junija 2025. Pri tem delu je sodeloval zunanji izvajalec. V poročilu so zajete predvsem najnovejše informacije držav članic.

Poročilo in delovni dokument služb Komisije sta pripravljena na podlagi informacij, zbranih iz naslednjih **virov**:

(1) nacionalnih načrtov, ki jih morajo države članice predložiti dvakrat letno (januarja in junija), pri čemer se je proti koncu leta 2025 zahtevala nadaljnja posodobitev.

Informacije, zbrane za vsak projekt, vključujejo določene datume, stanje in napredek za vsak mejnik, določen v delovnem programu carinskega zakonika Unije;

(2) ankete, razposlane državam članicam.

Informacije so zajemale oceno tveganja, zamude in razloge za take zamude ter načrtovane in/ali sprejete blažilne ukrepe v zvezi s projekti. Države članice so tako kot leta 2023 zagotovile tudi informacije o spoznanjih, pridobljenih med razvojem projektov, in o morebitni potrebni dodatni podpori;

(3) dvostranskih srečanj na visoki ravni z državami članicami.

Na dvostranskih srečanjih se od držav članic pridobijo informacije, potrebne za popolno in natančno razumevanje stanja vsakega projekta v okviru carinskega zakonika Unije, vključno z vprašanji, s katerimi se spoprijemajo, ter zagotovijo zamisli za izboljšanje težavnih situacij;

(4) rezultatov vseevropskih programov usklajevanja in spremljanja.

To poročilo vsebuje tudi analizo, ki temelji na podrobnejših informacijah, ki so jih zagotovili projektni vodje v Generalnem direktoratu Komisije za obdavčenje in carinsko unijo (GD TAXUD), države članice pa so jih sporočile v okviru programov usklajevanja, od leta 2020 vzpostavljenih za vseevropske sisteme.

4. ODGOVORNOSTI ZA DIGITALNO IZVAJANJE CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE

Odvisno od arhitekture, o kateri so se dogovorile države članice in Komisija za vsakega od sistemov (centraliziran, decentraliziran ali nacionalni sistem), je opredeljena **delitev vlog** glede **odgovornosti** za razvoj, uvajanje, izvajanje in vzdrževanje sistemov, povezanih z digitalnim izvajanjem carinskega zakonika Unije. To je določeno v izvedbeni uredbi o tehničnih ureditvah elektronskih sistemov, v kateri so navedene komponente teh sistemov in njihova narava – nacionalna (razvite na nacionalni ravni) ali skupna (razvite na ravni EU). Z vidika arhitekture so centralni in decentralizirani sistemi vseevropski in privzeto vsebujejo skupne komponente, včasih v kombinaciji z nacionalnimi komponentami, medtem

[7] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2025/512 z dne 13. marca 2025 o tehničnih zahtevah za razvoj, vzdrževanje in uporabo elektronskih sistemov za izmenjavo in shranjevanje informacij na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2025/512, 20.3.2025, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj/eng).

[8] Delovni dokument služb Komisije, priložen Poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 278a carinskega zakonika Unije o napredku pri razvoju elektronskih sistemov, ki jih določa zakonik (SWD(2026) 180 final).

ko so nacionalni sistemi sestavljeni le iz nacionalnih komponent.

V skladu s členom 103 izvedbene uredbe o tehničnih ureditvah elektronskih sistemov **skupne komponente** razvija, preskuša, uvaja in upravlja Komisija, države članice pa jih lahko preskusijo. **Nacionalne komponente** razvijajo, preskušajo, uvajajo in upravljajo države članice.

Države članice zagotovijo interoperabilnost nacionalnih komponent s skupnimi komponentami. Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami razvije in vzdržuje skupne specifikacije za decentralizirane sisteme. Države članice razvijejo, upravljajo in vzdržujejo vmesnike za zagotavljanje funkcionalnosti decentraliziranih sistemov, potrebnih za izmenjavo informacij z gospodarskimi subjekti in drugimi osebami prek nacionalnih komponent in vmesnikov, skupaj z drugimi državami članicami pa prek skupnih komponent.

5. SPLOŠNI PREGLED NAPREDKA PRI ELEKTRONSKIH SISTEMIH CARINSKEGA ZAKONIKA UNIJE

Delovni program carinskega zakonika Unije vsebuje 17 projektov, zaradi katerih se bodo morali uporabljati zahtevani elektronski sistemi, in sicer 14 **vseevropskih projektov**, za katere so odgovorne Komisija in države članice (na podlagi teh projektov bodo uvedeni centralni in decentralizirani sistemi), in tri **nacionalne projekte**, za katere so odgovorne izključno države članice (na podlagi teh projektov bodo uvedeni nacionalni sistemi).

5.1 PROJEKTI, KI SO BILI DOKONČANI PRED LETOM 2025

Komisija je zaključila vse digitalne projekte, za katere je odgovorna. Države članice so dosegle dodaten napredek na področju sistemov in komponent. Kot je bilo ugotovljeno v prejšnjih poročilih, je to privedlo do uspešne uvedbe naslednjih 12 **novih sistemov ali nadgradenj**:

- sistem registriranih izvoznikov v okviru carinskega zakonika Unije – *REX* (novo): začetek uporabe leta 2017;
- carinske odločbe v okviru carinskega zakonika Unije – *CDS* (novo): začetek uporabe leta 2017;
- neposreden dostop gospodarskih subjektov do evropskih informacijskih sistemov v okviru carinskega zakonika – *UUM&DS* (enotno upravljanje uporabnikov in digitalni podpis) (novo): začetek uporabe leta 2017;
- sistem 2 registracije in identifikacije gospodarskih subjektov v okviru carinskega zakonika Unije – *EORI2* (nadgradnja): začetek uporabe leta 2018;
- nadzor 3 v okviru carinskega zakonika Unije – *SURV3* (nadgradnja): začetek uporabe leta 2018[9];
- zavezujoče tarifne informacije v okviru carinskega zakonika Unije – *ZTI* (nadgradnja): začetek uporabe leta 2019;
- pooblaščeni gospodarski subjekti v okviru carinskega zakonika Unije – *AEO* (nadgradnja): začetek uporabe leta 2019;
- informativni listi za posebne postopke v okviru carinskega zakonika Unije – *INF* (novo): začetek uporabe leta 2020;
- sistem nadzora uvoza v okviru carinskega zakonika Unije 2 – objava 1 in 2 – *ICS2 – objava 1 in 2* (nadgradnja): začetek uporabe leta 2021 oziroma leta 2023;
- upravljanje zavarovanj v okviru carinskega zakonika Unije – komponenta 1 – GUM C1: začetek uporabe leta 2024;

[9] Vendar ostajajo izzivi, povezani s posredovanjem podatkov od držav članic.

- dokazilo o statusu Unije v okviru carinskega zakonika Unije – faza 1 – *Po*US: začetek uporabe leta 2024;
- novi informacijsko podprti tranzitni sistem v okviru carinskega zakonika Unije – faza 5 – *NCTS P5*: začetek uporabe leta 2024.

5.2 NAPREDEK PROJEKTOV V LETU 2025

Namen tega poročila je poudariti dosežke, napredek in izzive, s katerimi so se Komisija in države članice srečale pri projektih, ki se izvajajo, v letu 2025.

5.2.1 Vseevropski projekti

Vseevropski projekti imajo posebno strukturo, ki lahko vključuje kombinacijo centralnega sistema ali kombinacijo osrednjih in nacionalnih komponent. Kot je določeno v členu 278(3) carinskega zakonika Unije, jih je treba dokončati najpozneje do 31. decembra 2025. Natančen opis in napredek vsakega projekta sta predstavljena v nadaljevanju. Več podrobnosti je na voljo v oddelkih 3. in 4 delovnega dokumenta služb Komisije, priloženega temu poročilu.

1) **Upravljanje zavarovanj v okviru carinskega zakonika Unije** – GUM (novo): namen je, da se po vsej EU zagotovi uspešno in učinkovito upravljanje različnih vrst zavarovanj, osredotočeno na boljšo hitrost obdelave, sledljivost in spremljanje zavarovanj med carinskimi uradi. Zavarovanja se upravljajo na dveh ravneh. Tako imenovana osrednja komponenta GUM (komponenta 1) se uporablja za upravljanje dovoljenj za splošna zavarovanja (vključno s prijavo referenčnega zneska, razdeljenega po carinskih postopkih in zadevnih državah članicah), medtem ko se registracija in upravljanje splošnih zavarovanj ter spremljanje povezanih referenčnih zneskov izvajajo na nacionalni ravni v nacionalno razviti komponenti za upravljanje zavarovanj, ki je skladna s carinskim zakonikom Unije (komponenta 2) in ki vključuje tudi registracijo in upravljanje drugih vrst zavarovanj.

Napredek: *komponenta 1 GUM*, na podlagi katere se centralno upravljajo zavarovanja, ki se lahko uporabljajo v več državah članicah, je začela delovati 11. marca 2024 v okviru sistema carinskih odločb. Glede na medsebojno povezanost obeh komponent so dejavnosti preskušanja skladnosti še naprej na voljo, dokler države članice ne uvedejo svojih sistemov, ki temeljijo na *komponenti 2 GUM*.

Kar zadeva nacionalno komponento, tj. *komponento 2 GUM*, se je od držav članic pričakovalo, da bodo operativne povezave z osrednjo komponento vzpostavile med 11. marcem 2024 in 2. junijem 2025. Deset držav članic je svoje nacionalne komponente uvedlo pravočasno.

Do konca leta 2025 je *komponento 2 GUM* uvedlo 21 držav članic, kar pomeni **78-odstotno stopnjo dokončanja.** Preostalih 6 držav članic (DK, FR, GR, HR, CY in IT) načrtuje, da bodo pripravljene v začetku leta 2026[10].

2) **Sistem nadzora uvoza v okviru carinskega zakonika Unije 2** – *ICS2* (nadgradnja): namen je okrepiti varstvo in varnost dobavne verige z izboljšanjem kakovosti, zbiranja, razpoložljivosti in izmenjave predhodnih podatkov o blagu.

Napredek: z *objavo 3 ICS2* se razširja področje uporabe z zračnega prevoza na pomorski promet, promet po celinskih plovnih poteh, cestni in železniški promet. Objavi 1 in 2 v okviru projekta ICS2 sta bili uvedeni v celoti, delo v zvezi z objavo 3 pa se je nadaljevalo. Od gospodarskih subjektov se je zahtevalo, da objavo 3 ICS2 začnejo uporabljati v treh korakih: **pomorski prevozniki in prevozniki po celinskih plovnih poteh do 4. decembra 2024 (korak 1), pomorski promet in promet po celinskih plovnih poteh do 1. aprila 2025 (korak 2), cestni in**

[10] Na podlagi najnovejših informacij iz nacionalnega projektnega načrtovanja je Hrvaška svoje nacionalne komponente GUM uvedla 1. marca 2026, druge države (IT, CY, DK in FR) jih bodo uvedle do 1. julija 2026, Grčija pa decembra 2026.

železniški prevozniki, vključno z blagom v poštnih pošiljkah, ki se prevaža s temi prevoznimi sredstvi, pa do 1. septembra 2025 (korak 3).

Ker gre za centralni sistem, dejavnosti preskušanja skladnosti za to izdajo izvajajo izključno gospodarski subjekti. Sredi leta 2025 so nekatere države članice opozorile na zaskrbljujoče znake glede pripravljenosti gospodarskih subjektov za korak 3 objave 3 ICS2.

Potreba po integraciji ICS2 s sistemi pametnih meja, veliko število gospodarskih subjektov, ki imajo težave z registracijo pri državi članici za prehod na informacijske sisteme, zapleteno uvajanje ICS2 ter viri, ki jih države članice in gospodarski subjekti potrebujejo za interoperabilnost z nacionalnimi sistemi in vmesniki, pa tudi posebna in zapletena narava prevoznih mehanizmov, na katere vpliva ta uvedba, vključno z multimodalnimi oblikami prevoza, nesorazmerno vplivajo na nekatere države članice in gospodarske subjekte v primerjavi z drugimi. Da bi Komisija zagotovila pravno varnost, neprekinjenost poslovanja in nemoten prehod na izpolnjevanje zahtev glede koraka 3 objave 3 ICS2, je na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta do 31. decembra 2025 odobrila odstopanje v zvezi z objavo 3 sistema nadzora uvoza 2, ki so ga zahtevale nekatere države članice in Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko (IE, GR, ES, FR, IT, LT, HU, FI ter Združeno kraljestvo v zvezi z XI).

Do konca leta 2025 se je ICS2 uporabljal v vseh državah članicah v skladu z določenim rokom, kar pomeni **100-odstotno stopnjo dokončanja** in predstavlja še en pomemben mejnik, dosežen v letu 2025.

3) **Dokazilo o statusu Unije v okviru carinskega zakonika Unije** – *PoUS* (novo): namenjeno je shranjevanju, upravljanju in pridobivanju vseh dokazil o tem, da gospodarski subjekti za svoje blago zagotavljajo status Unije. Zaradi odvisnosti od carinskega blagovnega manifesta v okviru carinskega zakonika Unije in evropskega okolja enotnega okenca za pomorski sektor bo projekt zaključen v dveh različnih fazah, da bi se čim bolj zmanjšala tveganja in nedoslednosti.

Napredek: *faza 1 PoUS* je začela delovati 1. marca 2024, kot je bilo načrtovano.

Kar zadeva *fazo 2 PoUS* , je Komisija tehnične specifikacije dokončala leta 2023, dejavnosti preskušanja skladnosti pa so bile zaključene leta 2025. Komisija je zagotovila, da je centralni sistem začel delovati 15. avgusta 2025 v skladu z rokom iz delovnega programa carinskega zakonika Unije. Nekatere države članice so se odločile, da bodo uporabljale svoj nacionalni sistem, ki ga bodo povezale s centralnim sistemom (hibridni način). Carinski organi Komisije in držav članic so zagotovili pravočasno izvedbo projekta do zakonsko določenega roka. Oddelki za pomorstvo držav članic naj bi vzpostavili medsebojno povezavo med PoUS in evropskim okoljem enotnega okenca za pomorski sektor (EMSWe), da bi se za gospodarske subjekte poenostavili postopki in da bi se jim omogočila predložitev vseh podatkov (vključno s podatki iz carinskega manifesta) prek novega enotnega portala za pomorski sektor na nacionalni ravni. V ta namen sta se v zakonodaji EU uskladila oba datuma začetka uporabe.

Zaradi zapoznelega izvajanja evropskega okolja enotnega okenca za pomorski sektor bi se pomorski prevozniki srečali s pomembnimi ovirami, če bi uporabljali PoUS, ne da bi bila v navedenem okolju vzpostavljena nacionalna enotna okenca za pomorski sektor. Komisija je zato na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta nekaterim državam članicam (BE, BG, CY, DE, DK, EE, IE, FI, FR, HR, IT, LV, NL, PL, PT, SE in SI) odobrila odstopanje za fazo 2 PoUS do 1. marca 2027.

4) **Centralizirano carinjenje za uvoz v okviru carinskega zakonika Unije** – novi vseevropski *sistem centraliziranega carinjenja za uvoz (CCI)* zagotavlja digitalizacijo centraliziranega postopka carinjenja na evropski ravni, kot je opredeljeno v carinskem zakoniku Unije. Zaupanja vrednim gospodarskim subjektom omogoča, da pri nadzornem carinskem uradu v državi članici, v kateri imajo sedež, predložijo carinsko deklaracijo za blago, ki je fizično predloženo carinskemu uradu v kateri koli drugi državi članici, kar omogoča digitalno, učinkovito, predvidljivo in usklajeno obdelavo carinskih deklaracij in fizično sprostitev blaga med carinskimi uradi v različnih državah članicah. Sistem CCI se izvaja v dveh fazah.

Faza 1 CCI omogoča avtomatizirano obdelavo standardne in poenostavljene deklaracije, vključno s predhodno vloženo carinsko deklaracijo, ter periodične ali splošne dopolnilne deklaracije za sprostitev blaga v prosti promet, carinsko skladiščenje, aktivno oplemenitenje in posebno rabo.

Faza 2 CCI je nadgradnja faze 1, saj razširja področje uporabe na vse preostale scenarije CCI, vključno z bolj zapletenimi vrstami deklaracij in poteki postopkov. Namen je dokončati digitalno združevanje in funkcionalnost centraliziranega carinjenja za uvoz po vsej EU. Fazi sta medsebojno povezani in nekatere države članice so se odločile za hkratno izvajanje obeh, da bi racionalizirale nacionalna prizadevanja.

Napredek: Kar zadeva *fazo 1 CCI*, je sistem v prvo fazo izvajanja vstopil 1. julija 2024, ko so bile pripravljene skupne komponente in nekatere nacionalne komponente. Do 2. junija 2025 je bil sistem evropskim podjetjem na voljo v desetih državah članicah (BG, EE, ES, LU, LT, LV, PL, RO, HR in IT). Do oktobra 2025 sta se mu pridružili še dve državi članici (BE in SE).

Kot je prikazano na sliki 2, je do konca leta 2025 fazo 1 sistema CCI uvedlo 17 držav članic (BE, BG, HR, CY, EE, FI, IE, IT, LV, LT, LU, MT, PL, RO, SI, ES, SE), kar pomeni **63-odstotno stopnjo dokončanja.** Preostalih deset držav članic (AT, CZ, DE, DK, FR, GR, HU, NL, PT, SK) naj bi ga uvedlo v letu 2026[11].

Slika 2: Države članice, v katerih deluje faza 1 CCI (*stanje na dan 31. decembra 2025*)

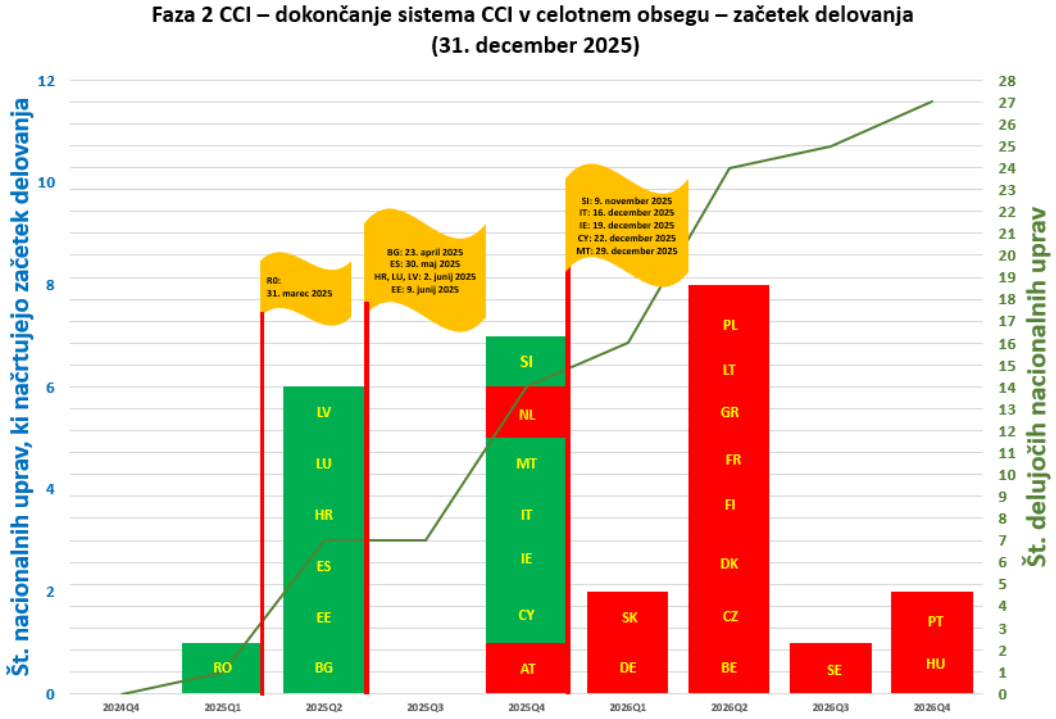
Komisija je tehnične specifikacije za *fazo 2 CCI* dokončala leta 2022. Da bi državam članicam in gospodarskim subjektom pomagala pri izvajanju vseh scenarijev in postopkov CCI, je pripravila sveženj tehničnih specifikacij za celotno področje uporabe, ki vključuje specifikacije za obe fazi

[11] Slovaška je sistem uvedla 14. februarja 2026, Danska pa 19. marca 2026.

in vodnik. Ocena iz sredine leta 2025 je pokazala, da čeprav je večina držav članic napredovala pri razvoju, precejšnje število teh držav ni izpolnilo zahteve glede končnega roka za začetek uporabe, ki je bil 2. junija 2025.

Kot prikazuje slika 3, je bila do konca leta 2025 stopnja popolnega **dokončanja** CCI **44-odstotna** (12 držav članic). Na podlagi posodobljenih nacionalnih projektnih načrtov večina preostalih držav članic načrtuje, da bo preskušanje skladnosti zaključila v prvih četrtletjih 2026, nato pa v celoti uvedla CCI, pri čemer naj bi v prvi polovici leta 2026 to izvedle Nemčija, Danska, Slovaška, Grčija in Češka[12], v drugi polovici leta 2026 pa Avstrija, Francija, Nizozemska, Poljska in Madžarska.

Komisija bo nadaljevala četrtletni program spremljanja, dokler CCI ne bo v celoti dokončan.

Slika 3: Države članice, v katerih deluje faza 2 CCI (*stanje na dan 31. decembra 2025*)

5) **Novi informacijsko podprti tranzitni sistem v okviru carinskega zakonika Unije** – *NCTS (nadgradnja)*: namen je, da se obstoječi skupni tranzitni sistem Unije uskladi z novimi pravnimi določbami carinskega zakonika Unije, vključno z novimi zahtevami iz carinskega zakonika Unije glede podatkov in vmesniki z drugimi sistemi.

Napredek: sistem *NCTS – faza 5* je začel delovati 2. decembra 2024, prehodni ukrepi pa so prenehali veljati 21. januarja 2025. Sistem NCTS – faza 5 trenutno uspešno deluje v vseh državah članicah. Nekatere države članice morajo še dokončno uvesti pomožne funkcije.

Novi informacijsko podprti tranzitni sistem (NCTS) se še naprej razvija kot del širše posodobitve carinskih postopkov po vsej EU in v državah pogodbenicah Konvencije o skupnem tranzitnem postopku. Ker so vse države članice 21. januarja 2025 dokončno uvedle fazo 5 NCTS, tranzit Unije/skupni tranzit ter NCTS pa skupaj uporablja 41 držav, se je pozornost zdaj preusmerila na naslednjo fazo NCTS.

V *fazi 6 NCTS* sta na voljo dve možnosti, države članice pa se same odločijo, katero bodo izvedle:

[12] Slovaška je celotni sistem CCI (faza 1 in 2) uvedla 14. februarja 2026, Danska 19. marca 2026, Češka pa 18. maja 2026.

- možnost izključitve pomeni, da podatki v vstopni skupni deklaraciji niso vključeni v tranzitno deklaracijo in da se vstopna skupna deklaracija vloži neposredno v ICS2;
- možnost vključitve pomeni, da so podatki v vstopni skupni deklaraciji vključeni v tranzitno deklaracijo in da je faza 6 NCTS povezana z ICS2, da se zagotovi izpolnjevanje zahtev ICS2 glede poslovnih procesov v zvezi z vstopno skupno deklaracijo (analiza tveganja, priporočila glede kontrole, odločitve itd.).

Časovni okvir faze 6 NCTS je bil sinhroniziran s časovnim okvirom ICS2[13]. V prvi polovici leta 2025 so države članice navedle, da dobro napredujejo, čeprav jih je več poročalo o srednji do visoki stopnji tveganja za pravočasno uvedbo do 1. septembra 2025.

Ker državam članicam v letu 2025 tveganja zamud ni uspelo ustrezno obravnavati, 1. septembra 2025 niso bile pripravljene na fazo 6 NCTS. Za države članice, ki uporabljajo možnost izključitve, so bile minimalne prehodne spremembe obravnavane na tehnični ravni. Pri možnosti vključitve so zamude vplivale na druge države članice in gospodarske subjekte, saj ti niso mogli izkoristiti racionaliziranega postopka vložitve tranzitnih podatkov ter podatkov o zaščiti in varnosti. Da bi Komisija preprečila dodatno breme za gospodarske subjekte (vključno s tistimi iz sosednjih držav, kot sta Ukrajina in Turčija), je v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta šestim državam članicam odobrila odstopanje glede uporabe faze 6 novega informacijsko podprtega tranzitnega sistema do 1. junija 2026. V skladu s temi odstopanji se lahko železniški in cestni prevozniki z ICS2 povežejo do konca leta 2025, povezava s tranzitnim sistemom (faza 6 NCTS), povezanim z ICS2, pa se lahko vzpostavi do 31. maja 2026. To dodatno podaljšanje roka je bilo upravičeno zaradi zahtevnejšega razvoja in preskušanja, ki sta potrebna za to medsebojno povezavo. Odstopanje za države članice pomeni pravne zahteve glede poročanja Komisiji o napredku.

Do konca leta 2025 je bilo šestim državam članicam odobreno formalno odstopanje (BG, HR, LV, PL, RO, SK), 16 držav članic (AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, IT, LT, LU, LV, MT, PT, SI) pa je uvedlo fazo 6 NCTS. Ob upoštevanju odobrenih odstopanj to pomeni 74-odstotno stopnjo skladnosti. Danska, Francija, Madžarska in Švedska so načrtovale uvedbo svojega sistema pred 1. marcem 2026. Preostalih sedem držav članic (BE, GR, HR, NL, PL, RO in SK) pa načrtuje svoj sistem uvesti najpozneje do 1. junija 2026 v skladu s podaljšanjem odstopanja.

6) Avtomatiziran izvozni sistem v okviru carinskega zakonika Unije – *AES (nadgradnja)*: namen je izvajanje zahtev za izvoz in izstop blaga v okviru carinskega zakonika Unije ter poenostavitev v okviru carinskega zakonika Unije, ki so na voljo za trgovino.

Napredek: v skladu z delovnim programom carinskega zakonika Unije za leto 2023 lahko države članice uvedejo AES v treh korakih: osnovne funkcije do 1. decembra 2023, vmesnik s sistemom za gibanje in nadzor trošarinskega blaga do 13. februarja 2024, pomožne funkcije pa do 2. decembra 2024. Prehodno obdobje za gospodarske subjekte je bilo podaljšano do 14. decembra 2025. Vendar, kot je navedeno v prejšnjem poročilu, popoln razvoj nacionalnih komponent v državah članicah ni bil izvedljiv, saj nekatere države članice niso mogle izpolniti niti roka, določenega za 2. december 2024, niti konca prehodnega obdobja, določenega za 11. februar 2025, zato so zaprosile za razširitev prehodnih ukrepov. V tem okviru je pravna sprememba izvedbene uredbe o tehničnih ureditvah, o kateri je Odbor za carinski zakonik glasoval 7. februarja 2025 in ki je bila sprejeta 13. marca 2025, vključevala podaljšanje prehodnega obdobja do 14. decembra 2025.

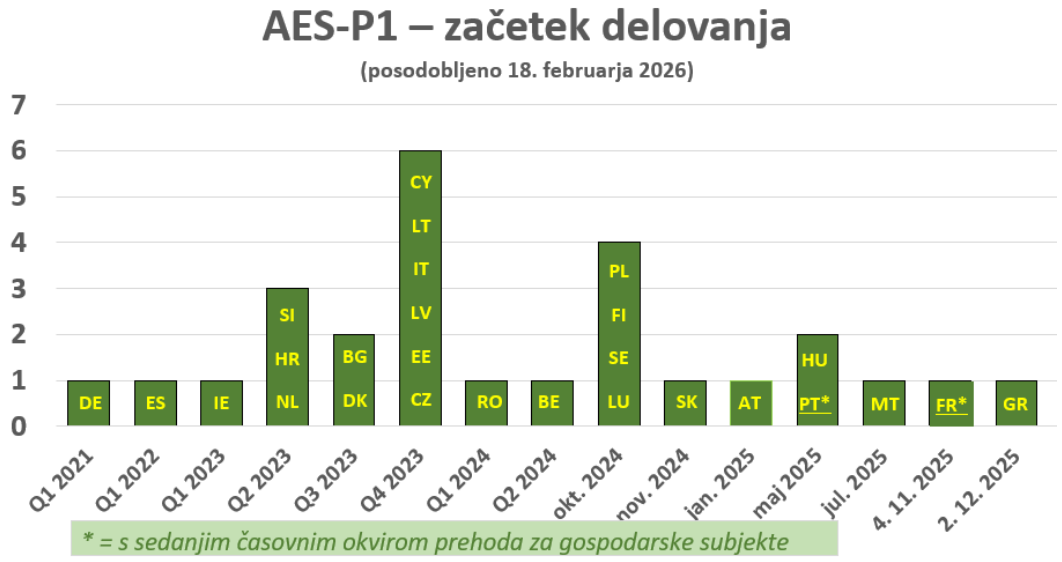
Kot je prikazano na sliki 4, je bilo 1. decembra 2023 delovanje osnovnih funkcij vzpostavljeno v 12 državah članicah, v letih 2024 in 2025 pa še v ostalih državah članicah. Vendar so se razmere zaradi pozne uvedbe v nekaterih državah članicah (HU, PT, MT, FR, GR) znova zaostrile v drugi polovici leta 2025, kar je povzročilo, da so imeli gospodarski subjekti za prehod na novi AES srednje do zelo kratek časovni okvir. V nekaterih državah, kot je Francija, je to pomenilo veliko

[13] Kot je navedeno v delovnem programu carinskega zakonika Unije za leto 2023, je treba prehod s faze 5 NCTS na fazo 6 NCTS izvesti med 1. marcem 2025 in 1. septembrom 2025, kar je tudi obdobje prehoda objave 2 ICS2 na objavo 3 ICS2, s čimer je omogočena sinhronizacija med obema sistemoma.

tveganje dolgih kolon tovornjakov na izstopnih točkah EU. Z okrepljenim spremljanjem in podporo Komisije ter sodelovanjem držav članic in gospodarskih subjektov je **AES po vsej EU začel delovati 15. decembra 2025.** Dosežena **100-odstotna stopnja dokončanja** uvajanja AES z osnovnimi funkcijami je bil pomemben mejnik pri digitalnem izvajanju carinskega zakonika Unije.

Nekatere države članice se pri uvajanju pomožnih funkcij še vedno srečujejo z zamudami.

Komponento 2 AES je večina držav članic uvedla leta 2025.

Slika 4: Začetek delovanja AES v državah članicah

Če povzamemo, je v zvezi s stanjem zgoraj navedenih vseevropskih projektov Komisija ostala na dobri poti, da bi izpolnila zakonske roke, dogovorjene v okviru carinskega zakonika Unije in delovnega programa carinskega zakonika Unije. Kar zadeva začetek uporabe nacionalnih komponent teh vseevropskih sistemov v državah članicah, so bila v letu 2025 ugotovljena resna tveganja zamude, zlasti za *CCI*, *fazo 6 NCTS*, *korak 3 ICS2 za železniški in cestni prevoz*, *PoUS* in *AES* (glej oddelek 5.3). Do konca leta 2025 je bil uveden sistem, povezan s projektom faze 2 PoUS, AES je začel delovati z osnovnimi funkcijami v vseh državah članicah, ICS2 pa je deloval za vse načine prevoza. Po letu 2025 so v nekaterih državah članicah še vedno obstajali primeri neskladnosti zaradi še nedokončane uvedbe CCI in pomožnih funkcij AES.

5.2.2 Nacionalni projekti

Države članice so morale v skladu s členom 278(2) carinskega zakonika Unije dokončati nadgradnjo svojih sistemov za **tri popolnoma nacionalne projekte**[14] do 31. decembra 2022. Vendar 22 držav članic ni moglo izpolniti tega roka, zato je bilo na podlagi njihove prošnje odobreno odstopanje, zato se je rok za začetek uporabe podaljšal do 31. decembra 2023[15].

[14] Ta časovni okvir ne zajema izvozne komponente nacionalnega sistema posebnih postopkov, katerega dejavnost in načrtovanje sta povezana z *AES*.

[15] Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/235 z dne 1. februarja 2023 o odobritvi odstopanja, ki so ga nekatere države članice zahtevale v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, v zvezi z uporabo drugih sredstev, kot so tehnike elektronske obdelave podatkov, za izmenjavo in shranjevanje informacij za obvestilo o prihodu morskega plovila ali zrakoplova (UL L 32, 3.2.2023, str. 220).
Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/234 z dne 1. februarja 2023 o odobritvi odstopanja, ki so ga nekatere države članice zahtevale v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, v zvezi z uporabo drugih sredstev, kot so

V lanskem poročilu so bile navedene nekatere nadaljnje zamude, predvsem pri nacionalnem sistemu uvoza in sistemu začasne hrambe. Napredek vsakega nacionalnega projekta iz leta 2025 je predstavljen v nadaljevanju in prikazan na sliki 5. Več podrobnosti je na voljo v oddelku 3 delovnega dokumenta služb Komisije, priloženega temu poročilu.

1) **Obvestilo o prihodu, obvestilo o predložitvi in začasna hramba v okviru carinskega zakonika Unije** (*AN, PN in TS*) (nadgradnja): namen je avtomatizirati postopke nacionalnih sistemov vstopa in uskladiti izmenjavo podatkov med gospodarskimi subjekti in carinskimi organi v državah članicah.

   Napredek: v prejšnjih letnih poročilih je bilo ugotovljeno, da je pravočasna vzpostavitev nacionalnih sistemov ogrožena, vendar je bil v letu 2025 dosežen pomemben napredek. V letu 2025 so se nekatere države članice še vedno srečevale z zamudami pri vzpostavitvi sistema za začasno hrambo in/ali pri prehodu svojih gospodarskih subjektov. Ker je bil v teh primerih močno presežen pravno določen rok, je Komisija zoper osem držav članic (AT, BE, CY, DK, GR, PT, RO in SK) začela postopek za ugotavljanje kršitev zaradi neizpolnitve pravne obveznosti, da se v celoti vzpostavi sistem za začasno hrambo na področju zračnega prevoza.

   Do konca leta 2025 je večini držav članic, ki so zamujale, uspelo uvesti sistem. To pomeni, da je **stopnja dokončanja 98-odstotna[16].** Kot je prikazano na sliki 5, so vse države članice dokončale izvajanje obvestila o prihodu in obvestila o predložitvi. Kar zadeva začasno hrambo, so se tri države članice srečevale z nadaljnjimi zamudami in navedle datum začetka uporabe po letu 2025. Za Avstrijo je popolna izvedba predvidena do aprila 2026[17], medtem ko Grčija in Slovaška načrtujeta izvedbo v letu 2027. Ker Komisija ne more sprejeti zamud, se postopki za ugotavljanje kršitev nadaljujejo.

2) **Nacionalni sistemi uvoza v okviru carinskega zakonika Unije** – *NIS* (nadgradnja): namen je izvajanje vseh zahtev glede postopkov in podatkov, ki se nanašajo na uvoz blaga, kot je opisano v carinskem zakoniku Unije.

   Napredek: več držav članic je poročalo o tveganjih pri pravočasni izvedbi projekta od leta 2022, ki je bil zanje predvideni začetni rok za uvedbo NIS. V prvi polovici leta 2025 so se nekatere države članice še vedno srečevale z zamudami pri vzpostavitvi NIS in/ali pri prehodu svojih gospodarskih subjektov. Komisija je zato v prvi polovici leta 2025 zoper osem držav članic (AT, CZ, CY, DK, GR, FR, PT in RO) začela postopek za ugotavljanje kršitev zaradi neizpolnitve pravne obveznosti, da v celoti vzpostavijo NIS. V letu 2025 je večina držav članic (AT, CY, DK, MT, PL in SK) sprejela ukrepe za odpravo zamud in projekt dokončala še istega leta.

   Do konca leta 2025 so sistem uvedle vse države članice razen ene, kar pomeni **96-odstotno stopnjo dokončanja**. Za Češko je popolna uvedba predvidena v drugem četrtletju 2026. V nekaj državah članicah so za izvajanje, ki bi bilo popolnoma v skladu s carinskim zakonikom Unije in modelom carinskih podatkov EU, še vedno potrebne nekatere nadgradnje.

---

tehnike elektronske obdelave podatkov, za izmenjavo in shranjevanje informacij za obvestilo o predložitvi blaga, vnesenega na carinsko območje Unije (UL L 32, 3.2.2023, str. 217).
Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/236 z dne 1. februarja 2023 o odobritvi odstopanja, ki so ga nekatere države članice zahtevale v skladu z Uredbo (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, v zvezi z uporabo drugih sredstev, kot so tehnike elektronske obdelave podatkov, za izmenjavo in shranjevanje informacij za deklaracijo za začasno hrambo neunijskega blaga, predloženega carini (UL L 32, 3.2.2023, str. 223).
Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/237 z dne 1. februarja 2023 o odobritvi odstopanja, ki so ga zahtevale nekatere države članice, v zvezi z uporabo drugih sredstev, kot so tehnike elektronske obdelave podatkov, za izmenjavo in shranjevanje informacij v zvezi s carinsko deklaracijo blaga, vnesenega na carinsko območje Unije, iz členov 158, 162, 163, 166, 167, 170 do 174, 201, 240, 250, 254 in 256 Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (UL L 32, 3.2.2023, str. 226).

[16] Stopnja dokončanosti izvajanja začasne hrambe v zvezi s pomorskim prevozom znaša 96 %, za druge načine prevoza, razen zračnega ali pomorskega, pa 89 %.

[17] Avstrija je sistem začela uporabljati 15. aprila 2026.

3) **Posebni postopki v okviru carinskega zakonika Unije** – *SP* (nadgradnja): namen je uskladiti posebne postopke (tj. carinsko skladiščenje, posebna raba, začasni uvoz ter aktivno in pasivno oplemenitenje).

Napredek: kot je prikazano na sliki 5, je bila *komponenta 2 SP IMP* vzpostavljena v večini držav članic, kar pomeni **96-odstotno stopnjo dokončanja, pri čemer sta** Avstrija in Češka zadnji državi članici, v katerih je vzpostavitev sistema načrtovana v drugem ali tretjem četrtletju 2026[18]. Kar zadeva *komponento 1 SP EXP*, je večina držav članic sistem vzpostavila do 2. decembra 2024 kljub medsebojni odvisnosti s *sistemom AES*. Preostale države članice (AT, FR, GR, HU, MT in PT) so sistem vzpostavile do konca leta 2025, kar pomeni **100-odstotno stopnjo dokončanja**, medtem ko se je v nekaterih državah članicah še vedno izvajal prehod gospodarskih subjektov.

Če povzamemo, države članice so si leta 2025 močno prizadevale za vzpostavitev nacionalnih sistemov, ki zdaj delujejo, po letu 2025 pa je ostalo le nekaj kritičnih zamud, zaradi katerih nekaj držav članic ne izpolnjuje obveznosti.

	AN	PN	TS	NIS	SP IMP
Rok iz delovnega programa carinskega zakonika Unije	31. december 2022 s podaljšanjem do 31. decembra 2023 [1]			31. december 2022 s podaljšanjem do 31. decembra 2023[2]	
AT	1. julij 2023	16. maj 2023	**15. april 2026**	14. december 2025	**1. september 2026**
BE	30. junij 2023	5. julij 2023	29. november 2023	28. avgust 2024*	28. avgust 2024
BG	1. marec 2023	10. november 2023	10. november 2023	10. november 2023	10. november 2023
CY	30. oktober 2024	30. oktober 2024	30. oktober 2024	19. maj 2025	19. maj 2025
CZ	5. december 2023	5. december 2023	5. december 2023	**18. maj 2026**	**18. maj 2026**
DE	n. r.	6. marec 2021	6. marec 2021	6. marec 2021	6. marec 2021
DK	6. november 2023	6. november 2023	7. junij 2025	7. junij 2025*	7. junij 2025
EE	1. oktober 2023	15. marec 2021	1. julij 2021	1. julij 2021	1. julij 2021
ES	1. marec 2023	1. januar 2024	1. januar 2024	5. september 2023	5. september 2023
FI	31. marec 2023	31. marec 2021	31. december 2022	31. december 2022	31. december 2022
FR	30. junij 2023	6. marec 2024	6. marec 2024	30. november 2024*	30. november 2024
GR	31. december 2023	31. december 2023	**31. december 2027**	6. avgust 2024*	6. avgust 2024
HR	1. julij 2023	1. marec 2023	17. april 2023	1. januar 2023	1. januar 2023
HU	2. april 2024	2. april 2024	2. april 2024	1. november 2023	1. november 2023
IE	1. julij 2023	23. november 2020	23. november 2020	5. oktober 2021	23. november 2020
IT	13. december 2022	13. december 2022	13. december 2022	1. julij 2021	1. julij 2021
LT	1. marec 2023	28. februar 2023	31. oktober 2023	31. december 2023	31. december 2023
LU	1. marec 2023	10. januar 2023	10. januar 2023	2. maj 2023	2. maj 2023

[18] Češka je NIS, vključno s SP IMP, vzpostavila 18. maja 2026.

LV	24. september 2017	24. september 2017	24. september 2017	4. junij 2018	4. junij 2018
MT	24. marec 2025	24. marec 2025	24. marec 2025	24. marec 2025	24. marec 2025
NL	30. junij 2023	1. december 2023	1. december 2023	1. april 2022	1. april 2022
PL	1. julij 2023	20. april 2025	20. april 2025*	20. april 2025*	1. julij 2021
PT	30. september 2025	30. september 2025	30. september 2025	1. oktober 2025	30. september 2025
RO	1. maj 2024	30. september 2024	30. avgust 2025	30. avgust 2025	30. avgust 2025
SE	1. marec 2023	27. september 2023	2. december 2025	15. marec 2022	23. februar 2023
SI	1. marec 2023	1. marec 2023	1. marec 2024	1. januar 2022	1. januar 2022
SK	1. marec 2023	1. oktober 2023	**31. marec 2027***	30. september 2025*	11. junij 2016
Stopnja dokončanja do leta 2025	**100 %**	**100 %**	**89 %**	**96 %**	**93 %**

Legenda:	
	Sistem se je začel uporabljati do 31. decembra 2025.
	Sistem se ni začel uporabljati do 31. decembra 2025.
	Datumi v nacionalnih projektnih načrtih niso navedeni ali začetek uporabe ni relevanten.

Slika 5: Načrtovanje začetka uporabe nacionalnih sistemov vstopa/uvoza

[1] Do 31. decembra 2023 za države članice, ki jim je bilo odobreno odstopanje.
[2] Do 31. decembra 2023 za države članice, ki jim je bilo odobreno odstopanje, ali do 1 julija 2024, kadar se uporablja člen 2(4a) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446.
* Nacionalni sistem je bil pravočasno nadgrajen, vendar je potrebna nadaljnja uskladitev s carinskim zakonikom Unije in modelom carinskih podatkov EU, in/ali prehod gospodarskih subjektov še ni zaključen.

5.2.3 Podatki o nadzoru

V letošnjem poročilu želimo opozoriti na preostale izzive v zvezi s posredovanjem zahtevanih podatkov v **sistem nadzora 3 (SURV3)**. Sistem nadzora Komisije ima v sedanjih geoekonomskih in geopolitičnih razmerah ključno vlogo. Njegov glavni namen je vzpostaviti celovit okvir spremljanja, ki bo omogočal nadzor trgovinskih tokov, varovanje finančnih interesov Unije in zaščito njenega notranjega trga pred nepoštenimi ali nepravilnimi praksami. Ta sistem zagotavlja analitično podlago za odkrivanje nepravilnosti pri trgovanju, preprečevanje goljufij in zagotavljanje poštene konkurence za industrijo Unije. Pri sistemu nadzora 3, ki je tehnični temelj arhitekture EU za spremljanje carinskih podatkov, saj zbira in obdeluje trgovinske podatke iz carinskih deklaracij, predloženih carinskim upravam držav članic, **sta kakovost in razpoložljivost podatkov, sporočenih prek NIS, ključnega pomena.**

Precejšnje število držav članic je večino svojih podatkov o uvozu še naprej posredovalo prek starih sistemov, če se upoštevajo podatki o izvozu, pa se njihovo število zmanjša na dve državi članici (AT, FR).

Glede na navedeno je Komisija leta 2025 zoper 13 držav članic (AT, BE, CY, CZ, DK, FR, IE, IT, MT, PT, RO, SI in SK) začela postopke za ugotavljanje kršitev zaradi neizpolnjevanja obveznosti glede posredovanja podatkov v SURV3, zlasti v zvezi s popolnostjo podatkov in skladnostjo oblike zapisa.

Čeprav je petim državam članicam (BE, IT, MT, RO in SI) v letu 2025 uspelo sprejeti ustrezne ukrepe, osem držav članic (AT, CY, CZ, DK, FR, IE, PT in SK) do konca leta 2025 še vedno ni posredovalo

celotnega nabora podatkov o uvozu v sistem SURV3[19]. To pomeni, da je **stopnja dokončanja 70-odstotna.**

5.2.4 Stanje v državah širitve

Države širitve EU in druge države, kot so pogodbenice Konvencije o skupnem tranzitnem postopku morajo upoštevati prehod na nadgrajene elektronske sisteme carinskega zakonika Unije in nove digitalne pristope, ki jih uvaja predlog carinske reforme.

Komisija ne spremlja sistematično napredka teh držav pri vzpostavljanju popolnih elektronskih sistemov v okviru obveznosti poročanja na podlagi člena 278a carinskega zakonika Unije. Vendar pa je v okviru strategije širitve, vključno s pridružitvenimi sporazumi z EU, razvoj digitalne strategije in digitalnega okolja, ki podpira uskladitev s carinsko zakonodajo EU, ključen element rednih ocen, ki jih izvaja EU.

Države kandidatke se bodo morale na poti k pridružitvi carinskemu območju EU postopoma povezati s sistemi v okviru carinskega zakonika Unije ali jih vzpostaviti. Odvisno od načrtovanega datuma pristopa se od njih lahko zahteva tudi, da omogočijo funkcije prihodnjega EU vozlišča carinskih podatkov, predlaganega v svežnju o carinski reformi.

V prihodnosti bo treba pri pripravah na širitev, ki vključuje države kandidatke, redno izvajati več ključnih dejavnosti. Mednje spadajo poročanje o digitalnem izvajanju in sodelovanje pri preskušanju skladnosti, da se zagotovi interoperabilnost med njihovimi nacionalnimi sistemi ter sistemi držav članic in EU. Poleg tega bo morala EU redno ocenjevati uspešnost sistemov.

[19] Francija, Danska in Slovaška so podatke SURV3 predložile do konca prvega četrtletja 2026, Avstrija, Irska, Poljska in Češka pa naj bi skladnost dosegle do konca drugega četrtletja 2026.

5.3 TVEGANJA IN BLAŽILNI UKREPI

Delitev vlog je že od samega začetka opredeljena in dogovorjena z vsemi deležniki in jo je treba spoštovati v celotnem življenjskem ciklu projekta. Ker je Komisija uspešno dosegla 100-odstotno stopnjo dokončanja pri uvedbi centralnih sistemov in komponent, za katere je odgovorna, države članice pa so do splošnega roka za digitalni prehod, določenega za konec leta 2025, prav tako dosegle zelo visoko stopnjo izvajanja, **so tveganja in blažilni ukrepi pomembni le še za manjši del celotnega digitalnega izvajanja**.

Kot je pojasnjeno že v prejšnjih poročilih, so osnovni **razlogi za zamude, o katerih poročajo države članice, večplastni in se večinoma ponavljajo**. Med njimi so pomanjkanje finančnih in človeških virov, konkurenčne prednostne naloge na področju nacionalne informacijske tehnologije in soodvisnost z drugimi projekti. Poleg tega so države članice poudarile tudi nezmožnost nekaterih nacionalnih infrastruktur na področju informacijske tehnologije, da bi izpolnjevale tehnične zahteve, težave izvajalcev glede zmogljivosti in njihovo odvisnost od zunanjih deležnikov. Med drugimi dejavniki, ki prispevajo k temu, so dolgotrajno preskušanje skladnosti, stopnja pripravljenosti gospodarskih subjektov, dolgotrajni postopki javnega naročanja, izzivi pri upravljanju in zapletenost vključevanja novih sistemov v obstoječa okolja informacijske tehnologije.

Države članice so v anketi predstavile tudi različne blažilne ukrepe, ki so jih opredelile in uvedle za odpravo nastalih zamud. Ti ukrepi vključujejo optimizacijo dodeljevanja virov, sprejetje prožnih metodologij, izvajanje integriranih sistemskih rešitev ter povečanje usklajevanja z izvajalci za izboljšanje učinkovitosti in okrepitev sodelovanja. Da bi se izboljšala vodenje projektov in odločanje, druge države članice vzpostavljajo ukrepe za izboljšanje organizacijskih struktur, racionalizacijo postopkov in izpopolnjenje načrtovanja. Ti ukrepi so bili navedeni za nacionalne in vseevropske projekte.

Kar zadeva nacionalne projekte, je bila konec leta 2025 v zvezi z uvedbo nacionalnih sistemov vstopa in uvoza na nacionalni ravni dosežena skupna 96-odstotna stopnja dokončanja. Poleg nekaj držav članic, ki zamujajo, nekatere druge države članice svojim gospodarskim subjektom še vedno omogočajo vzporedno uporabo starega in novega sistema in/ali se še pripravljajo na manjše nadgradnje svojih nacionalnih sistemov, da bi dosegle 100-odstotno skladnost s carinskim zakonikom Unije in sistemom EU za upravljanje carinskih odločb. Popolna uvedba je ključna zaradi vpliva na vseevropske sisteme, kot je CCI, in na predložitev podatkov v sistem nadzora. Za pravilno delovanje sistema nadzora je nujno, da vse države članice čim prej preidejo na nove oblike zapisa podatkov. S tem se bo povečala razpoložljivost podatkov, izboljšala njihova kakovost ter okrepila zmožnost sistema za spremljanje trgovinskih tokov in zaščito finančnih interesov EU.

Komisija je leta 2025 zoper države članice, ki so se srečevale z zamudami pri uvedbi svojih nacionalnih sistemov vstopa/izvoza in/ali pri predložitvi zahtevanih podatkov v sistem nadzora, začela pravne izvršilne ukrepe, leta 2026 pa bo poleg stalnih podpornih ukrepov in ukrepov spremljanja začela nadaljnje sodne postopke.

Kar zadeva vseevropske decentralizirane sisteme z nacionalnimi komponentami, so razmere pri nekaterih projektih zelo pozitivne, pri nekaterih drugih pa kritične, kot je opisano v nadaljevanju.

Države članice so tveganja, navedena v poročilu za leto 2024, v zvezi z **uvedbo faze 5 NCTS** ustrezno obravnavale in 21. januarja 2025 uspešno zaključile prehodno obdobje. Tudi pri **objavi 3 ICS2** je bil prehod gospodarskih subjektov v cestnem in železniškem prometu 31. decembra 2025 uspešno zaključen. To je rezultat prizadevanj držav članic in gospodarskih subjektov, pri čemer jim je Komisija še naprej na različne načine zagotavljala tudi podporo pri njihovih razvojnih dejavnostih za objavo 3 ICS2. To je vključevalo organizacijo namenskih spletnih seminarjev, nudenje pomoči s pogostimi vprašanji ter spremljanje in usklajevanje plenarnih srečanj, da bi zagotovili uskladitev projektnih načrtov z mejniki Komisije v zvezi z izvajanjem na področju informacijske tehnologije. Nazadnje so bili zagotovljeni komunikacijske kampanje, spletna usposabljanja in dokumentacija, dostopna v javni knjižnici CIRCABC in na spletišču Europa.

Kar zadeva izvajanje **AES**, je bilo v prejšnjem poročilu navedeno, da je nekaj držav članic načrtovalo dejanski datum začetka delovanja v letu 2025 po prvotnih rokih iz delovnega programa carinskega zakonika Unije[20]. Komisija je na njihovo zahtevo in da bi preprečila motnje v trgovinskih tokovih podaljšala obdobje, v katerem je bilo dovoljeno nadaljevanje prehodnih ukrepov za izvoz in izstop, do 14. decembra 2025. Nadaljevala je tudi „program usklajevanja nacionalnih uprav“, da bi podprla države članice pri razvoju in uvedbi njihovih nacionalnih komponent. Dejavnosti vključujejo posebno službo za pomoč uporabnikom, virtualne sestanke za zmanjšanje zamud držav članic pri razvoju, razširjanje posodobljenih informacij trgovinski skupnosti ter redno poročanje skupini za usklajevanje elektronskega carinjenja in skupini za carinsko politiko. Poleg tega Komisija od prvega četrtletja 2021 izdaja četrtletna konsolidirana poročila o napredku pri prehodu na nove sisteme, v katerih navede ključne kazalnike uspešnosti za zgodnje odkrivanje opozoril. Državam članicam in gospodarskim subjektom so bili dani na voljo moduli e-učenja, smernice in drugo informativno gradivo. Do 15. decembra 2025 je vsem državam članicam uspelo uvesti sisteme z osnovnimi funkcijami, pri čemer so bile Portugalska, Francija in Grčija zadnje. To kaže, da so se blažilni ukrepi, dogovorjeni konec leta 2024, skupaj s spremembo datuma prehoda in okrepljenim spremljanjem napredka izkazali za pravo pot naprej. Nekaj držav članic mora opraviti še nekaj nalog, povezanih z izvajanjem pomožnih funkcij, ki se bodo spremljale tudi v letu 2026, da bodo gospodarski subjekti lahko izkoristili vse poenostavitve v okviru carinskega zakonika Unije, kot je centralizirano carinjenje pri izvozu.

Centralno delovanje **faze 2** projekta **PoUS** je odvisno od nacionalnega uvajanja. Projekt s centralnega carinskega vidika poteka v skladu s časovnim načrtom, vendar prihaja do pomembnih zamud pri razpoložljivosti nacionalnih enotnih okenc za pomorski sektor, za katera so odgovorni pomorski organi držav članic, kot je navedeno v sporočilu Komisije z dne 22. oktobra 2024, v katerem je predstavljena posodobitev večletnega izvedbenega načrta za vzpostavitev evropskega okolja enotnega okenca za pomorski sektor za leto 2024 (C/2024/6300). V skladu z odobrenim sklepom o odstopanju morajo države članice od 15. avgusta 2025 vsake štiri mesece do 15. dne po izteku četrtega meseca poročati o napredku pri zagotavljanju vmesnika med sistemom PoUS iz Izvedbenega sklepa (EU) 2023/2879 in nacionalnim enotnim okencem za pomorski sektor iz Uredbe (EU) 2019/1239. Komisija je na sestankih skupine za usklajevanje elektronskega carinjenja (ECCG) in poslovne skupine za carino stopila v stik s carinskimi upravami, da bi v tesnem sodelovanju s pomorskimi organi prispevale svoje strokovno znanje za izvajanje.

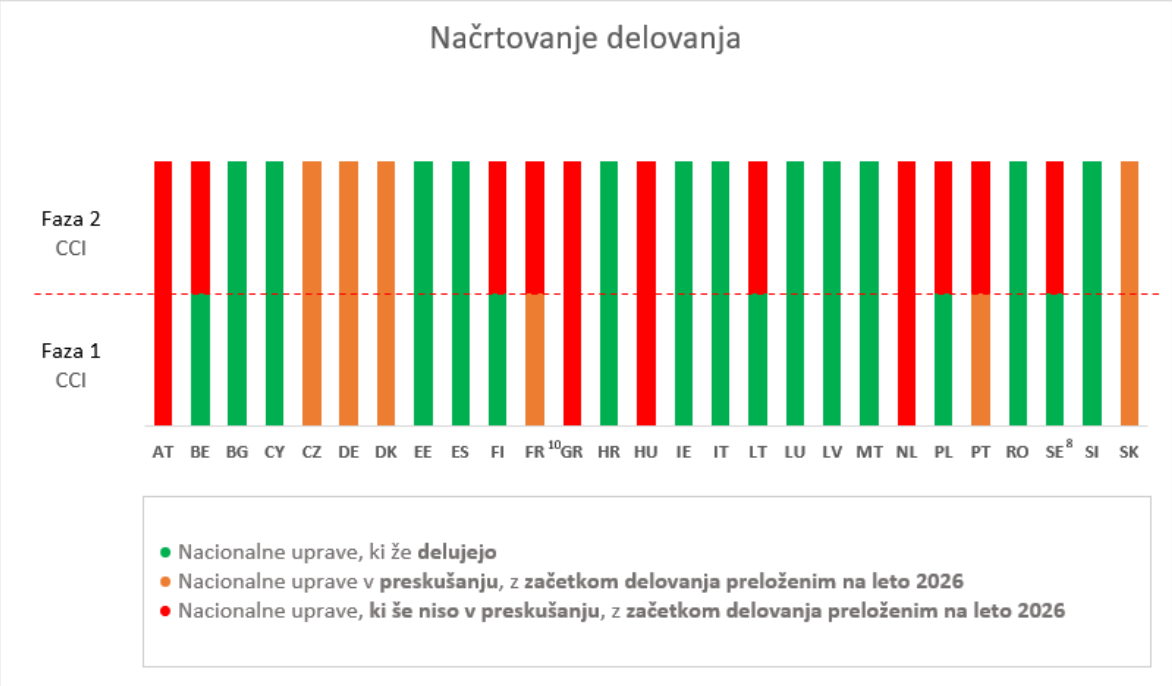
V letu 2025 so bile pričakovane nadaljnje uvedbe **faze 6 NCTS**, saj naj bi železniški in cestni prevozniki od 1. septembra 2025 izpolnjevali nove zahteve EU glede carinske varnosti. Iz razlogov, pojasnjenih v oddelkih 3.7.2, 4.2 in 4.5.2, je bil ta datum za fazo 6 NCTS podaljšan do 1. junija 2026. V skladu z odobrenim sklepom o odstopanju za fazo 6 NCTS morajo države članice Evropski komisiji mesečno poročati o napredku, doseženem pri razvoju medsebojne povezave iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2023/2879. Faza 6 NCTS je pomemben korak k bolj harmoniziranemu in na podatkih temelječemu tranzitnemu okolju po vsej Evropi, vendar prehod ni enakomeren. Nekateri gospodarski subjekti bodo imeli kmalu koristi od racionaliziranih postopkov vložitve, medtem ko bodo morali drugi še naprej obravnavati ločene tranzitne in varnostne deklaracije. Med prehodom se lahko pri pošiljkah, prepeljanih z multimodalnim prevozom, ali pošiljkah, ki prečkajo več držav, pravila glede vložitve razlikujejo glede na državo odhoda, tranzitno državo in namembno državo. V nadaljevanju se pričakuje, da bo prehod do sredine leta 2026 zaključen in bodo vse države članice v fazi 6 NCTS. Medtem bi se morali države članice in gospodarski subjekti nanjo pripraviti, tudi tehnično, da bodo lahko zagotovili nemoten prevoz blaga v spreminjajočem se tranzitnem okolju. Komisija bo zelo pozorno spremljala napredek.

Kar zadeva stanje **sistema CCI**, je 17 držav članic zamudilo datum začetka uporabe faze 1 CCI, ki je v delovnem programu carinskega zakonika Unije določen za 1. julij 2024[21], 19 držav članic pa je zamudilo rok za začetek uporabe faze 2 CCI, ki je bil 2. junija 2025. Zamude držav članic skupaj z različnimi pristopi k postopnemu razvoju in uvajanju CCI (glej sliko 6 v nadaljevanju o operativnem načrtovanju)

[20] V delovnem programu carinskega zakonika Unije za leto 2023 je časovni okvir za začetek uporabe osnovnih funkcij sistema določen za 1. december 2023, razvoj harmoniziranega vmesnika z EMCS je določen za 13. februar 2024, preostale funkcije pa za 2. december 2024. Vse države članice in gospodarski subjekti morajo sistem *AES* uporabljati do 2. decembra 2024, pri čemer je zaključek prehoda predviden 11. februarja 2025.

[21] V delovnem programu carinskega zakonika Unije za leto 2023 je konec časovnega okvira za začetek uporabe predviden 1. julija 2024.

povzročajo neravnovesje med izvajanjem obsega CCI v državah članicah in zahtevami gospodarskih subjektov, ki izhajajo iz popolnega izvajanja CCI.

Slika 6: Operativno načrtovanje po nacionalnih upravah držav članic

Komisija je nadaljevala svoje dejavnosti za natančno spremljanje napredka držav članic pri razvoju nacionalnih komponent **za projekt CCI** in od prvega četrtletja 2024 vzpostavila četrtletno konsolidirano poročilo o napredku. Poleg tega si je namenska poslovna skupina Komisije za CCI še naprej prizadevala za obravnavo vprašanj držav članic glede uvoza in poenostavitev pri uvozu, kot je centralizirano carinjenje. Organizirani so bili sestanki poslovne skupine za carino za CCI, da bi med drugim usklajevali dejavnosti v zvezi z vlogami za dovoljenje za CCI, pa tudi redni tedenski in dvotedenski tehnični sestanki ter seje za povratne informacije o preskušanju skladnosti.
Na spletišču Europa so bili objavljeni moduli e-učenja in komunikacijsko gradivo za podporo prehodu na nove sisteme in njihovemu izvajanju. Komisija je državam članicam, ki so pri izvajanju projekta CCI zamujale z izpolnjevanjem zakonsko določenega roka, izdala tudi uradne dopise.

Zamude držav članic vplivajo na napredek vseevropskih sistemov v celoti, to pa **vpliva na dejavnosti Komisije**. Za to so potrebna stalna vlaganja v vire, namenjene preskušanju skladnosti, usklajevanju in podpornim dejavnostim za vseevropske projekte, pri čemer je treba v prehodnih obdobjih osrednje komponente ohraniti dlje časa. To vključuje tudi nadaljnjo pomoč državam članicam in spremljanje napredka.

Če povzamemo, je **Komisija** v letu 2025 sprejela tudi več ukrepov, ki dopolnjujejo ukrepe, ki so jih države članice opredelile in izvedle na nacionalni ravni.

Prvič, Komisija je **okrepila nadzor in spremljanje programa carinskega zakonika Unije na digitalnem področju** tako, da je povečala pogostost poročil o napredku in organizirala dvostranska srečanja in misije na ravni direktorjev z vsako državo članico. Izvajanje delovnega programa carinskega zakonika Unije je prav tako dosledno uvrščeno na dnevni red srečanj in misij, ki jih izvaja generalni direktor, pa tudi plenarnih srečanj na visoki ravni z generalnimi direktorji držav članic v okviru delovne skupine za carinsko politiko in z glavni uradniki za informiranje držav članic v okviru mreže glavnih uradnikov za informiranje. Države članice so bile pozvane, naj natančno spremljajo napredek preostalih projektov in sprejmejo blažilne ukrepe, da bi digitalni program carinskega zakonika Unije dokončale do konca leta 2025.

Za spremljanje napredka, mejnikov projekta in zgodnje ugotavljanje zamud je Komisija še naprej uporabljala nadzorno ploščo v okviru večletnega strateškega načrta za carino (MASP-C), ki temelji na reviziji MASP-C za leto 2023 in delovnem programu carinskega zakonika Unije za leto 2023. Nadzorna plošča se vsako četrtletje predstavi državam članicam v skupini za usklajevanje elektronskega carinjenja, ki se sestaja s trgovinsko skupnostjo.

Drugič, Komisija s sprejetjem prožnega in iterativnega pristopa k razvoju in uvajanju elektronskih sistemov carinskega zakonika Unije še naprej zagotavlja okrepljeno **pomoč državam članicam za vseevropske sisteme**. S to metodo, ki vključuje izdelavo prototipov, hitro reševanje vprašanj in uravnoteženo delovno obremenitev za Komisijo in države članice, se izboljšuje kakovost sistema in omogoča konkreten napredek. Ta pristop so države članice in gospodarski subjekti dobro sprejeli.

Poleg tega je Komisija že od začetka projektov vzpostavila **mehanizem sodelovanja** med deležniki, da bi okrepila pripravljalne dejavnosti, preprečila težave pri odločanju in zagotovila preglednost z rednim posodabljanjem projektov.

Komisija je še naprej tudi **usklajevala in spremljala programe** za vse tekoče projekte, povezane z vseevropskimi sistemi ICS2, NCTS, CCI in AES.

Tretjič, Komisija je z anketami in drugimi sredstvi države članice zaprosila za informacije o njihovih omejitvah in potrebni podpori za ublažitev tveganj. Države članice so navedle, da so bila dvostranska srečanja na ravni direktorjev in tehnični dialog z Generalnim direktoratom Komisije za obdavčenje in carinsko unijo zelo koristni. Komisija je nadaljevala zbiranje **pridobljenih izkušenj** in **dobrih praks** za razvoj digitalnih projektov. Te informacije so bile pridobljene z anketo, izvedeno leta 2025, katere rezultati so bili vključeni v oddelek 1 delovnega dokumenta služb Komisije, ki je priloženo temu poročilu. Več držav članic je svoje nacionalne izkušnje in prakse pri digitalni preobrazbi v okviru carinskega zakonika Unije delilo tudi na srečanju skupine za carinsko politiko na visoki ravni julija in decembra 2025 ter na srečanju mreže glavnih uradnikov za informiranje novembra 2025.

Četrtič, Komisija je v skladu s **strategijo izvrševanja EU** vzpostavila tudi uradno korespondenco z državami članicami, ki se srečujejo z zamudami pri izvajanju digitalnih sistemov. Odločila se je, da bo proti državam članicam, ki niso izpolnile svojih obveznosti iz carinskega zakonika Unije in delovnega programa carinskega zakonika Unije, začela sodni postopek. Zaradi neizpolnjevanja obveznosti uvedbe sistema začasne hrambe za zračni prevoz, nacionalnega uvoznega sistema, avtomatiziranega izvoznega sistema ter zaradi neizpolnjevanja obveznosti v zvezi s posredovanjem carinskih podatkov v sistem nadzora (SURV3) so bili maja[22], junija[23] in julija[24] 2025 uvedeni postopki za ugotavljanje kršitev zoper 14 držav članic (AT, BE, CZ, CY, DK, FR, GR, IE, IT, MT, SK, SI, PT in RO).

---

[22] Češki (INFR(2025)2017), Danski (INFR(2025)2018), Grčiji (INFR(2025)2019), Avstriji (INFR(2025)2015), Romuniji (INFR(2025)2020) in Slovaški (INFR(2025)2021) so bili poslani uradni opomini zaradi neuvedbe elektronskih sistemov za začasno hrambo v zračnem prevozu in v nekaterih primerih tudi nacionalnega sistema uvoza do roka 31. decembra 2023. Uradni opomini so bili poslani tudi Danski (INFR(2025)2011), Franciji (INFR(2025)2012), Cipru (INFR(2025)2010), Avstriji (INFR(2025)2007), Portugalski (INFR(2025)2013) in Romuniji (INFR(2025)2014), ker Komisiji niso posredovale popolnih carinskih podatkov prek SURV3, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/inf_25_982#_blank.

[23] Proti Portugalski (INFR(2025)2064) in Belgiji (INFR(2025)2016) so bili uvedeni postopki za ugotavljanje kršitev zaradi neuvedbe sistema začasne hrambe za zračni prevoz, v primeru Portugalske pa tudi zaradi neuvedbe nacionalnega sistema uvoza. Poleg tega je bil Belgiji (INFR(2025)2009) poslan uradni opomin, ker Komisiji ni posredovala popolnih carinskih podatkov prek sistema SURV3, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/inf_25_1241.

[24] Komisija je Franciji (INFR(2025)2060) in Cipru (INFR(2025)2061) poslala uradna opomina zaradi neuvedbe sistema začasne hrambe in nacionalnega sistema uvoza, v primeru Francije pa tudi zaradi neuvedbe avtomatiziranega izvoznega sistema. Poleg tega so bile Češka (INFR(2025)2054), Irska (INFR(2025)2055), Italija (INFR(2025)2056), Malta (INFR(2025)2057), Slovenija (INFR(2025)2059) in Slovaška (INFR(2025)2058) uradno prepoznane kot kršiteljice, ker Komisiji niso posredovale popolnih carinskih podatkov prek sistema SURV3, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/inf_25_1628.

Ob pregledu celotnih izkušenj z digitalnim prehodom in izvajanjem carinskega zakonika Unije v obdobju desetih let so bile na posebnem srečanju mreže glavnih uradnikov za informiranje zbrane povratne informacije držav članic o največjih izzivih pri digitalnem izvajanju carinskega zakonika Unije. Odgovori so pokazali jasen vzorec: **tri najpomembnejše težave so bile (1) strukture upravljanja, ki omogočajo pravočasno sprejemanje odločitev, (2) ohranjanje vključenosti deležnikov ter (3) opredelitev in ohranjanje jasnega področja uporabe.** Zapletenost nacionalnih ureditev upravljanja je v nekaterih primerih povzročila razpršitev odgovornosti. V obsežnih programih digitalne preobrazbe, kot je carinski zakonik Unije, razpršena odgovornost pomeni tveganje za izvedbo. Izkušnje Komisije so pokazale, da se izvajanje pospeši šele, ko so na nacionalni ravni vzpostavljeni jasna visoka stopnja lastne odgovornosti, usmerjanje in centralno usklajevanje, napredek pa je v takih primerih občutno hitrejši in bolj predvidljiv.